

DECIZIE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Artur Pșenicica, reprezentat de avocatul Valentin Balan împotriva Casei
Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect.
Buiucani, mun.Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea
emiterii unui act administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva
hotărârii din 13 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 03 aprilie 2019 reclamantul Artur Pșenicica, reprezentat de avocatul
Valentin Balan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de
Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect.Buiucani,
mun.Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii
unui act administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-8).

În motivarea acțiunii, reclamantul Artur Pșenicica, reprezentat de avocatul
Valentin Balan a indicat că la 30 decembrie 2014, atingând vârsta de 42 de ani a
fost trecut în rezerva Forțelor Armate, având o vechime militară calendaristică
(vechimea în serviciu) de 22 ani și 28 de zile.

Reclamantul a menționat că la data de 31 decembrie 2014, i-a fost stabilită
pensia pentru vechime în muncă în mărime de 50 % din suma soldei.

Reclamantul a punctat că la data de 10 februarie 2015, s-a reangajat în
serviciul militar prin contract în cadrul Departamentului Trupelor de Carabinieri,
unde a îndeplinit serviciul militar până la 16 noiembrie 2018, când a fost repetat
trecut în rezerva Forțelor Armate.

Reclamantul a notat că la începutul lunii decembrie 2018, după trecerea în rezerva Forțelor Armate, deoarece s-a mărit vechimea militară calendaristică (vechimea în serviciu) de la 22 ani și 28 de zile, la 25 ani 10 luni 04 zile, s-a adresat cu o cerere către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat recalcularea pensiei anterior stabilite.

Reclamantul a subliniat că peste câteva zile, de către angajații Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost informat că pentru recalcularea pensiei, urmează să se adreseze Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect.Buiucani, mun.Chișinău.

Reclamantul a precizat că la 10 decembrie 2018, a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect.Buiucani, mun.Chișinău cererea cu numărul de înregistrare 93/2018/3938, prin care a solicitat recalcularea pensiei anterior stabilită.

Reclamantul a învederat că întru confirmarea temeiniciei solicitării sale, la cererea înaintată, a anexat și documentele care certificau vechimea militară calendaristică (vechimea în serviciu) de 25 ani 10 luni 04 zile și mărimea soldei la data de 16 noiembrie 2018.

Reclamantul a invocat că la data de 21 ianuarie 2019, a primit decizia cu numărul de ieșire 93/2018/64714 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect.Buiucani, mun.Chișinău, prin care cererea sa din data de 10 decembrie 2018, privind recalcularea pensiei a fost respinsă.

Reclamantul a relevat că nefiind de acord cu decizia nominalizată, la data de 18 februarie 2019 a depus o cerere prealabilă în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect.Buiucani, mun.Chișinău, solicitând admiterea cererii prealabile, recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă reieșind din situația de la 16 noiembrie 2018.

Reclamantul a indicat că prin răspunsul nr.1718 din 18 martie 2019 al Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect.Buiucani, mun.Chișinău, cererea prealabilă a fost respinsă ca fiind ilegală.

Reclamantul a considerat că decizia și răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect.Buiucani, mun.Chișinău sunt ilegale, deoarece la examinarea cererilor din 10 decembrie 2018 și respectiv, 18 februarie 2019, nu a fost determinat corect raportul juridic în cauză, circumstanțe importante pentru soluționarea corectă a cererii.

Reclamantul a reiterat că pensia pentru vechime în muncă în mărime de 50 % din suma soldei, i-a fost calculată reieșind din vechimea militară calendaristică (vechimea în serviciu) de 22 ani și 28 de zile, însă la momentul adresării privind recalcularea pensiei, vechimea militară calendaristică era de 25 ani 10 luni 4 zile.

Reclamantul a menționat că, la momentul calculării pensiei (31 decembrie 2014), suma soldei de 50 % a fost calculată reieșind din funcția și gradul militar deținut la acel timp, pe când la data depunerii cererii, a solicitat recalcularea pensiei reieșind din funcția de șef adjunct al Direcției, șef al Secției Securitate internă a DSI a DTC și gradul militar locotenent- colonel.

Reclamantul a invocat că după reangajare în serviciul militar prin contract în cadrul Departamentului Trupelor de Carabinieri și pe toată perioada de activitate (10 februarie 2015-16 noiembrie 2018), a achitat lunar contribuții suplimentare la fondul de asigurări sociale.

Reclamantul a considerat că conform prevederilor art. 14, 44, 51 și 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr.1544-XII din 23 iunie 1993, mărimea pensiei calculate anterior urmează a fi recalulate, fiindu-i mărită cu cel puțin 9% (cîte 3% pentru fiecare an deplin de activitate) reieșind din mărimea soldei la momentul când a fost repetat trecut în rezerva Forțelor Armate (16 noiembrie 2018).

Reclamantul a solicitat recunoașterea ca fiind ilegale decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani, mun.Chișinău nr.93/2018/64714 din 21 ianuarie 2019 și răspunsul nr.1718 din data de 18 martie 2019; obligarea pârâtului să-i recalculeze pensia anterior stabilită și să-i achite începând cu data de 17 noiembrie 2018 pensia pentru vechime în muncă, reieșind din vechimea militară calendaristică de 25 ani 10 luni 4 zile și funcția de șef adjunct a Direcție, șef al Secției Securitate internă a DSI a DTC și gradul militar locotenent-colonel; încasarea din contul pârâtului în folosul său a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 de lei.

Prin hotărârea din 13 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Pșenicica Artur. Astfel, a fost anulată în tot decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.93/2018/64714 din 19 decembrie 2018 și nr.1718 din 18 martie 2019, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua recalculul pensiei pentru vechimea în serviciu lui Pșenicica Artur, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 16 noiembrie 2018, a tuturor veniturilor înregistrate, cu includerea în vechimea în serviciu a perioadei 10 februarie 2015 – 16 noiembrie 2018. A fost dispusă încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Pșenicica Artur suma de 2000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 13 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 13 martie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs motivat împotriva deciziei din 05 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului, recurenta, Casa Națională de Asigurări Sociale, a invocat că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Recurenta a punctat că art. 2 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544-XII din 23 iunie 1993, stabilește expres momentul apariției dreptului la pensie a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Recurenta a notat că prevederile art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544 din

23 iunie 1993, reglementează dreptul la recalcularea pensiei stabilite anterior și situațiilor în care recalcularea poate fi efectuată. Prin urmare, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare (ce nu au fost prezentate la stabilirea inițială a pensiei) ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Recurenta a invocat că din prevederile legale menționate, rezultă cert că dreptul la pensie apare o singură dată după eliberarea din serviciu, cu dreptul de a fi recalculată în condițiile legii. Mai mult, Legea nominalizată nu prevede dreptul la recalcularea pensiei după o eventuală reangajare în serviciu și după eliberarea din serviciu, adică pensia să fie recalculată din veniturile obținute după stabilirea pensiei, precum pretinde intimatul.

Recurenta a subliniat că Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr.1544-XII din 23 iunie 1993, nu prevede recalcularea pensiei stabilite anterior colaboratorilor instituțiilor de forță în legătură cu obținerea a unei noi vechimi în muncă în urma reangajării.

Recurenta a reiterat că neîntemeiat instanța de apel a conchis că intimatul Artur Pșenicica, întrunește condițiile art.61 alin.(1) din Legea nominalizată.

Recurenta a evidențiat că intimatul Artur Pșenicica nu a prezentat acte noi, obținute în urma reangajării (10 februarie 2015-16 noiembrie 2018), în asemenea circumstanțe, actele respective nicidecum nu pot fi luate în considerare la recalcularea pensiei stabilite anterior la 31 decembrie 2014.

Recurenta a menționat că specificarea concretă, prin lege a unor chestiuni, la caz, ce țin de drepturile de pensionare a colaboratorilor instituțiilor de forță, nu poate fi interpretat astfel decât prevede legislația în vigoare.

Recurenta a invocat că nu există un act normativ care să prevadă recalcularea pensiei stabilite anterior în legătură cu obținerea unei noi vechimi în muncă în urma reangajării, iar instanța de fond cât și cea de apel eronat au constatat că intimatul Artur Pșenicica întrunește condițiile prevăzute de art.61 alin.(1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr.1544-XII din 23 iunie 1993.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se

depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că din procesul-verbal al ședinței de judecată a Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2020 rezultă că în ședința de judecată s-a prezentat reprezentantul intimatului Artur Pșenicica, avocatul Valentin Balan, iar intimatul Artur Pșenicica și reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale nu s-au prezentat în ședința de judecată a instanței de apel (f.d.81).

Prin urmare, Colegiul reține că reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale nu a fost prezent la pronunțarea deciziei instanței de apel.

Astfel, recursul depus la data de 13 martie 2020 de către Casa Națională de Asigurări Sociale este în termen, or, decizia instanței de apel a fost adoptată la data de 05 februarie 2020, fiind notificată recurentei doar la data de 20 februarie 2020 (f.d.92).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a numit recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale pentru examinare în complet de 5 judecători.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii, de respingere a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În temeiul art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 219 alin. (1) – (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că intimatul, Artur Pșenicica, la data de 30 decembrie 2014, atingând vârsta de 42 de ani, a fost trecut în rezerva Forțelor Armate, având o vechime militară calendaristică (vechimea în serviciu) de

22 ani și 28 de zile și la data de 31 decembrie 2014, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 50 % din suma soldei.

Ulterior, la data de 10 februarie 2015, intimatul s-a reangajat în serviciul militar prin contract în cadrul Departamentului Trupelor de Carabinieri, unde a îndeplinit serviciul militar până la data de 16 noiembrie 2018, când a fost repetat trecut în rezerva Forțelor Armate.

La începutul lunii decembrie 2018, după trecerea în rezerva Forțelor Armate, deoarece s-a mărit vechimea militară calendaristică (vechimea în serviciu) de la 22 ani și 28 de zile, la 25 ani 10 luni 04 zile, intimatul Artur Pșenicica s-a adresat cu o cerere către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat recalcularea pensiei anterior stabilite.

Fiind informat de către angajații Casei Naționale de Asigurări Sociale că pentru recalcularea pensiei, urmează să se adreseze la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, la data de 10 decembrie 2018, intimatul Artur Pșenicica, a înaintat o cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, prin care a solicitat recalcularea pensiei anterior stabilită, anexând și documentele care certificau vechimea militară calendaristică (vechimea în serviciu) de 25 ani 10 luni 04 zile și mărimea soldei la data de 16 noiembrie 2018.

Prin decizia nr. 93/2018/64714 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect.Buiucani, mun.Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de intimatul Artur Pșenicica din data de 10 decembrie 2018 privind recalcularea pensiei, fiind invocate prevederile art.7 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, fiind indicat că persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor, acest drept fiind realizat din data de 31 decembrie 2014 (f.d.11).

Nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect.Buiucani, mun.Chișinău nr. 93/2018/64714, la data de 18 februarie 2019, intimatul Artur Pșenicica, s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, prin care a solicitat recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă, reieșind din situația de la 16 noiembrie 2018 (f.d.12-13).

Prin răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect.Buiucani, mun.Chișinău nr. 1718 din 18 martie 2019, cererea prealabilă a fost respinsă, fiind menționat că, dreptul la pensie apare o singură dată după eliberarea din serviciu, cu dreptul de a fi recalculate în condițiile legii, or Legea nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie după o eventuală reangajare în serviciul militar, făcând referire la prevederile art. 2, 13, 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, indicând că norma legală citată anterior stabilește expres momentul apariției dreptului la pensie a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne (f.d.14-15).

În rezultat, la data de 03 aprilie 2019 reclamantul Artur Pșenicica, reprezentat de avocatul Valentin Balan, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale

sect.Buiucani, mun.Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii unui act administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță, prin hotărârea din 13 noiembrie 2019 a admis parțial acțiunea depusă de Artur Pșenicica. A anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.93/2018/64714 din data de 19 decembrie 2018 și răspunsul nr.1718 din 18 martie 2019, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua recalculul pensiei pentru vechimea în serviciu lui Artur Pșenicica, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedieri din 16 noiembrie 2018, a tuturor veniturilor înregistrate, cu includerea în vechimea în serviciu a perioadei 10 februarie 2015 – 16 noiembrie 2018. A dispus încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Artur Pșenicica a sumei de 2000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest a respins cererea de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

Curtea de Apel Chișinău examinând apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a conchis asupra necesității respingerii acestuia și menținerii hotărârii din 13 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că soluția dată de către instanțele judecătorești este greșită.

Iar, art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, prevede expres că examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărâre prin care respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

Colegiul reține că, la caz, obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.93/2018/64714 din 19 decembrie 2018, a răspunsului nr.1718 din 18 martie 2019 și a cerinței subsecvente de obligare a autorității pârâte de a efectua recalculul pensiei pentru vechimea în serviciu lui Pșenicica Artur, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedieri din 16 noiembrie 2018, a tuturor veniturilor înregistrate, cu includerea în vechimea în serviciu a perioadei 10 februarie 2015 – 16 noiembrie 2018.

Totodată, Colegiul lărgit reiterează că Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat ca temei de refuz în stabilirea unei noi pensii intimatului Artur Pșenicica pentru vechimea în muncă, faptul că dreptul la pensie apare o sigură dată după concedierea de la serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii, condiții ce nu se atestă la caz, or, legea nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie după restabilirea la serviciu în serviciul militar, după cum a invocat, interpretat și solicitat intimatul Artur Pșenicica inițial în cererea prealabilă, iar mai apoi în prezenta acțiune.

În corespundere cu art. 1 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la data depunerii de către intimat a cererii de recalculare a pensiei și la data emiterii actului administrativ

contestat), militarii care satisfac serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar și în organele afacerilor interne.

Conform art. 2 alin. (1) și (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu. Persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne și care au dreptul la pensie în conformitate cu art.13 lit. a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

Iar, în corespundere cu art. 7 în coroborare cu art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor.

Pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Conform art. 50 alin. (1) lit. b) din aceeași Lege, pensiile se stabilesc pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne - de la data eliberării din serviciu, dar nu mai devreme de ultima zi în care au fost asigurați cu soldă.

În contextul normelor legale enunțate, reiese că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului pentru primirea pensiei militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Sub acest aspect și având în vedere că din data de 31 decembrie 2014 Artur Pșenicica beneficiază de dreptul la pensie militară pentru vechime în muncă, în temeiul art. 2 alin. (1) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, prin aplicarea regulilor de interpretare corectă a normelor sus-indicate, este evident că instanțele de judecată, examinând cauza, greșit au concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii lui Artur Pșenicica. Or, deși ultimul, începând cu data de 10 februarie 2015, s-a reangajat în serviciul militar prin contract în cadrul Departamentului Trupelor de Carabinieri, unde a îndeplinit serviciul militar până la 16 noiembrie 2018, când a fost repetat trecut în rezerva Forțelor Armate, aceste circumstanțe nu pot constitui drept temei pentru stabilirea/recalcularea unei noi pensii pentru vechime în muncă, prin includerea la

stabilirea acesteia a vechimii de muncă obținute după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă – 16 noiembrie 2018.

Aceasta, deoarece dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu, cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

Astfel, ținând cont de faptul că din solicitările expuse în cererea de chemare în judecată, obiectul acțiunii ține de dreptul persoanei la recalcularea pensiei, drept ce face parte din categoria drepturilor sociale, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a asimilat dreptul la prestații sociale unui drept de proprietate, în sensul articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană, Colegiul pentru a nu leza dreptul lui Artur Pșenicica la proprietate, va analiza temeiurile de recalculare a pensiei prin prisma prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, care reglementează expres că recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Din sensul logico-juridic al normei art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544 din 23 iunie 1993, rezultă cert și expres trei situații în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată, și anume: existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei; prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei până la stabilirea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul militar.

La materialele dosarului însă, nu sunt anexate probe, din care să rezulte că la 31 decembrie 2014, lui Artur Pșenicica i-a fost stabilită pensia la prelungirea peste limita de vârstă a termenului de aflare în serviciu în condițiile articolului 2 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544 din 23 iunie 1993.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele recurente precum că situația intimatului Artur Pșenicica nu cade sub incidența art.61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544 din 23 iunie 1993, deoarece Legea nominalizată nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie pentru vechime în muncă după restabilirea la serviciu în serviciul militar, or, din sensul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544 din 23 iunie 1993 nu

se deduce în niciun fel că militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, au dreptul la stabilirea repetată a mărimii pensiei în cazul în care au fost reangajați și au mai obținut o oarecare vechime în muncă, în caz contrar, ar reieși că subiecții menționați ar avea, teoretic, dreptul la nenumărate stabiliri sau repetate majorări ale pensiei.

În așa mod, Artur Pșenicica putea pretinde la stabilirea unei noi mărimi a pensiei, doar în cazul în care dispunea de dreptul la diferite pensii, însă, în speța dedusă judecării, astfel de circumstanțe nu s-au constatat, reclamantul/intimat a pretins din nou la aceeași categorie de pensie, de care beneficiază din 31 decembrie 2014.

La fel, această concluzie derivă și din Legea privind sistemul public de pensii, nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, care de asemenea nu admite stabilirea din nou a aceeași categorie de pensie.

Respectiv, decizia privind refuzul stabilirii pensiei nr.93/2018/64714 din 21 ianuarie 2019 este legală și temeiuri de a fi anulată nu există, ceea ce impune de a constata că, cerințele lui Artur Pșenicica cu privire la recunoașterea ca fiind ilegale decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani nr. 93/2018/64714 din 21 ianuarie 2019 și răspunsul nr. 1718 din 18.03.2019; obligarea pârâtului de a-i recalcula pensia anterior stabilită și de a-i achita, începând cu data de 17 noiembrie 2018, pensia pentru vechime în muncă, reieșind din vechimea militară calendaristică de 25 ani 10 luni 4 zile și funcția de șef adjunct a Direcție, șef al Secției Securitate internă a DSI a DTC și gradul militar locotenent-colonel; încasarea din contul pârâtului în folosul lui Artur Pșenicica a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 de lei sunt neîntemeiate, motiv pentru care recursul urmează a fi admis, actele judecătorești contestate casate, iar acțiunea urmează a fi respinsă.

Or, Artur Pșenicica nu se încadrează în categoria persoanelor ce ar putea să beneficieze de recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544 din 23 iunie 1993, având în vedere faptul că acestuia anterior i-a fost stabilită pensie pentru vechimea în muncă și este deja beneficiar de pensie pentru vechime în muncă stabilită conform Legii nominalizate.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că atunci când pensia a fost stabilită la data de 31 decembrie 2014, conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, Artur Pșenicica nu este în drept de a solicita Casei Naționale de Asigurări Sociale stabilirea unei noi pensii pentru vechime în muncă.

Or, la caz, instanțele de judecată, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale de a reexamina și a stabili din nou mărimea pensiei lui Pșenicica Artur, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne din 16 noiembrie 2018, nu au luat în considerare prevederile legale expuse supra, și anume, că recalcularea mărimii pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu

punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

Conform art. 13 lit.a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 01 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, pînă la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani.

În speță, intimatul, Artur Pșenicica, nu întrunește condițiile stipulate în art. 13 lit.a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, or, la data de 01 iulie 2011, acesta avea o vechime în serviciu doar de 19 ani.

Recalcularea pensiilor stabilite anterior, poate avea loc în cazul în care este prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne, condiție care nu se atestă la caz.

Cu toate acestea, intimatul Artur Pșenicica poate beneficia ulterior conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, în coroborare cu Legea privind sistemul public de pensii, nr. 156 din 14 octombrie 1998, la momentul depunerii cererii, de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă în condiții generale unde în stagiul de cotizare vor fi incluse toate perioadele contributive.

În consecință, instanța de recurs menționează că jurisprudența nu este imuabilă ci, din contra, progresivă în esență, iar acest fapt se confirmă prin decizia din 28 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție (nr. 3ra-10/20), din care rezultă revirimentul practicii judiciare în acest sens, or dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

Finalmente, ținând cont de prevederile art. 94 Cod de procedură civilă, instanța de recurs consideră necesar de a respinge cerința reclamantului Artur Pșenicica cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5000 de lei, or compensarea acestora poate fi dispusă doar dacă reclamantul are câștig de cauză total sau parțial.

Așadar, circumstanțele descrise permit instanței de recurs să conchidă că atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat eronat prevederile legii, motiv din care actele judecătorești de dispoziție, nu pot fi menținute, iar cererea de chemare în judecată depusă de către Artur Pșenicica urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă decizie cu privire la respingerea acțiunii în contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Artur Pșenicica.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) și alin. (2) și art. 258 alin. (3) ale Codului administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează integral decizia din 05 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 13 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și se emite o nouă decizie prin care:

Se respinge ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Artur Pșenicica, reprezentat de avocatul Valentin Balan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii unui act administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nina Vascan